

PRIORYTETOWE KIERUNKI ROZWOJU MYŚLI NAUKOWEJ W XXI WIEKU

*Zbiór materiałów VI Międzynarodowej Konferencji Naukowo-Praktycznej do Dnia Nauki Ukrainy
17 maja 2024 r., poświęconej 35-leciu Międzyregionalnej Akademii Zarządzania Personelem*

ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМКИ РОЗВИТКУ НАУКОВОЇ ДУМКИ В XXI СТОЛІТТІ

*Збірник матеріалами VI Міжнародної науково-практичної конференції до Дня науки України
17 травня 2024 р., присвячений 35-річчю Міжрегіональної Академії управління персоналом*

Redakcja naukowa:
Ireneusz Żuchowski
Olena Karakasidi
Olena Zolotariova

Łomża-Kijów-Odesa, 2024

УДК 001.18/.89+330.1“21”

DOI:

Priorytetowe kierunki rozwoju myśli naukowej w XXI wieku: zbiór materiałów VI Międzynarodowej Konferencji Naukowo-Praktycznej z okazji Dnia Nauki Ukrainy, poświęcona 35. rocznicy Międzyregionalnej Akademii Zarządzania Personalem (17 maja 2024 r., Odessa) / Redakcja naukowa: Ireneusz Żuchowski, Olena Karakasidi, Zolotareva Olena. Wydawnictwo: MANS w Łomży, 2024. 260 s.

Пріоритетні напрями розвитку наукової думки у XXI столітті : збірник матеріалів 6-ї Міжнародної науково-практичної конференції з нагоди Дня науки України, присвяченої 35-річчю Міжрегіональної Академії управління персоналом (17 травня 2024 р., м. Одеса) / Наукові редактори: Іренеуш Жуховський, Олена Каракасіді, Золотарьова Олена. Видавництво: MANS в Ломжі, 2024. 260 с.

*Рекомендовано до друку Вченою радою ОІ ПрАТ «ВНЗ «МАУП»
(протокол № 3 від 26.04.2024).*

Recenzenci:

Dr Dryshliuk Ihor, Odeski Uniwersytet Narodowy im. I. Mechnikowa, Ukraina

Redakcja:

dr Olena Karakasidi, Instytut Odeski Prywatnej Spółki Akcyjnej "Instytucja szkolnictwa wyższego "Międzyregionalna Akademia Zarządzania Personalem, Ukraina

dr hab. Oleksandr Kaplia, Instytut Odeski Prywatnej Spółki Akcyjnej "Instytucja szkolnictwa wyższego "Międzyregionalna Akademia Zarządzania Personalem, Ukraina

dr Tetiana Lozova, Instytucja Państwowa "Instytut Rynku, Badań Ekonomicznych i Środowiskowych Narodowej Akademii Nauk Ukrainy"

dr hab. Alla Nerubasska, Instytut Odeski Prywatnej Spółki Akcyjnej "Instytucja szkolnictwa wyższego "Międzyregionalna Akademia Zarządzania Personalem, Ukraina

dr Zoia Sharlovych, Międzynarodowa Akademia Nauk Stosowanych w Łomży (Polska)

Olena Zolotariova, Instytut Odeski Prywatnej Spółki Akcyjnej "Instytucja szkolnictwa wyższego "Międzyregionalna Akademia Zarządzania Personalem, Ukraina

dr inż. Ireneusz Żuchowski, prof. MANS, Międzynarodowa Akademia Nauk Stosowanych w Łomży (Polska)

ISBN: 978-83-971711-4-5

Zbiór powstał z gotowych materiałów dostarczonych przez autorów. Wydawca nie ponosi odpowiedzialności za materiały przekazane do publikacji.

Збірник сформований з готових матеріалів, наданих авторами. Видавець не несе відповідальності за надані до публікації матеріали.

Wydawnictwo: MANS w Łomży

© Instytut Odeski Prywatnej Spółki Akcyjnej "Instytucja szkolnictwa wyższego "Międzyregionalna Akademia Zarządzania Personalem, Ukraina, 2024

© Instytucja Państwowa "Instytut Rynku, Badań Ekonomicznych i Środowiskowych Narodowej Akademii Nauk Ukrainy", 2024

© Międzynarodowa Akademia Nauk Stosowanych w Łomży (Rzeczpospolita Polska), 2024

© Państwowy Uniwersytet Intelktualnych Technologii i Komunikacji, 2024

© Autorzy artykułów, 2024

© Zolotariova O. A. oryginalny układ, 2024

Spis treści / Зміст

Вступне слово від редакційної колегії	6
РОЗДІЛ 1.	
МІСЦЕ І РОЛЬ СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНИХ НАУК У РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА. ОСВІТА В XXI СТОЛІТТІ	
Золотарьова Олена ДОСВІД ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ ВЛАДИ В НІМЕЧЧИНІ ЯК ПРИКЛАД ДЛЯ УКРАЇНИ	9
Нерубаська Алла, Кузнецова Анастасія КОУЧИНГ В УПРАВЛІНСЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ В КОНТЕКСТІ ОСВІТНІХ ОРГАНІЗАЦІЙ	17
Нестеренко Алла ГАРМОНІЙНИЙ РОЗВИТОК ОСОБИСТОСТІ В УМОВАХ ВІЙНИ В УКРАЇНІ	20
Нерубаська Алла, Сапега Павло ВІРТУАЛЬНА РЕАЛЬНОСТЬ: ВІД ІЛЮЗІЇ ДО ІДЕНТИЧНОСТІ	24
Нестеренко Алла, Шелепун Єлизавета ВПЛИВ ПСИХОЛОГІЧНОГО КЛІМАТУ НА РОБОЧЕ СЕРЕДОВИЩЕ	27
Кокорєв Олексій ВИКОРИСТАННЯ ІНОЗЕМНОГО ДОСВІДУ ШЛЯХИ УСПІШНОЇ БОРОТЬБИ З КОРУПЦІЄЮ В УКРАЇНІ	30
Боган Сергій УКРАЇНСЬКИЙ ДОНБАС У ПЕРІОД НАЦІОНАЛЬНОЇ РЕВОЛЮЦІЇ 1917-1921 РР	33
Перова Людмила, Євменчук В'ячеслав АДМІНІСТРАТИВНІ СТЯГНЕННЯ ЯК ПРАВОВЕ ЯВИЩЕ В СУЧАСНИХ УМОВАХ	38
Рєпнова Тетяна ВОЙТА-ДІАГНОСТИКА ТА КОРЕКЦІЯ У СИСТЕМІ АБІЛІТАЦІЇ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНІМИ ПОТРЕБАМИ	43
Пархоменко Оксана ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАТИВНА КУЛЬТУРА ОСОБЛИВОСТІ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ : НАПРЯМИ РОЗВИТКУ	46
Крюкова Марина ТЕМПОРАЛЬНІ АСПЕКТИ ОБРАЗУ Я В ДОШКІЛЬНОМУ ВІЦІ	55
Перов Андрій, Стець Андрій ЗАХИСТ ПРАВ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ ТА ПІСЛЯВОЄННОЇ РОЗБУДОВИ УКРАЇНИ ...	58
Петришена Олена ПРОБЛЕМИ СТАНОВЛЕННЯ ТА ВПРОВАДЖЕННЯ ДУАЛЬНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ	61
Домбровська Лариса, Домбровський Олексій ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ ТА ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ (З ДОСВІДУ РОБОТИ)	68
Асєєв Роман, Каракасіді Олена СТАНОВЛЕННЯ ІНСТИТУТУ ПРОБАЦІЇ В УКРАЇНІ	71
Рєпнова Тетяна, Козлова Дар'я ПСИХОЛОГІЧНІ ЧИННИКИ РОЗВИТКУ ТВОРЧОГО МИСЛЕННЯ МАЙБУТНІХ ПСИХОЛОГІВ	77
Рєпнова Тетяна, Удоденко Ярослава ПСИХОЛОГІЧНІ ЧИННИКИ АДАПТАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ ДО НАВЧАННЯ В УМОВАХ ВІЙНИ	80
РОЗДІЛ 2.	
ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОБЛЕМ СУЧАСНОГО УПРАВЛІННЯ, РИНКУ, ЕКОНОМІКИ ТА ЕКОЛОГІЇ	
Рибак Ольга, Мединська Каріна КОМП'ЮТЕРНІ ТЕХНОЛОГІЇ В МЕНЕДЖМЕНТІ	84
Сосновська Людмила, Гончарук Віолетта ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ: ПІДПРИЄМСТВА СТРАТЕГІЇ ТА ВИКЛИКИ СУЧАСНОСТІ	86
Мінакова Олена, Ліхтар Денис МОТИВАЦІЯ ПЕРСОНАЛУ В СУЧАСНИХ УМОВАХ ГОСПОДАРЮВАННЯ ІННОВАЦІЇ ТА ЦИФРОВІЗАЦІЯ ЯК КЛЮЧ ДО ЕФЕКТИВНОСТІ.....	86

Кузнєцова Марина ТЕОРЕТИЧНИЙ ЗМІСТ ТА ОСОБЛИВОСТІ ЦИФРОВИХ БІЗНЕС-ЕКОСИСТЕМ	88
Сосновська Людмила , Денисова Інна СТРАТЕГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕСУРСАМИ ПІДПРИЄМСТВА : ШЛЯХ ДО СТАБІЛЬНОСТІ ТА РОЗВИТКУ В ДИНАМІЧНОМУ ЕКОНОМІЧНОМУ СЕРЕДОВИЩІ	92
Казарян Олександра , Алавацький Богдан РОЗРОБКА ТА РЕАЛІЗАЦІЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ СТРАТЕГІЇ ПІДПРИЄМСТВА	99
Кузнєцова Ольга , Чернов Максим ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ В МЕНЕДЖМЕНТІ ТЕНДЕНЦІЇ, ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ	102
Куля Ірина , Дакі Наталія ЕФЕКТИВНІСТЬ АМОРТИЗАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ ПІДПРИЄМСТВА	105
Захарченко Олег, Крамський Сергій, Євдокімова Ольга АНАЛІЗ РОЗВИТКУ АГРОПРОДОВОЛЬЧОЇ СФЕРИ НА ПРИКЛАДІ МИКОЛАЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ В УМОВАХ ДОВОЄННОГО ПЕРІОДУ ТА ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ У ПОВОЄННИЙ ЧАС	110
Поленчук Вікторія СУЧАСНІ ВЕКТОРИ ЗМІН У ВПРОВАДЖЕННІ HR- ТЕХНОЛОГІЙ	122
Радова Олена, Шароваров Владислав СИСТЕМА НАЦІОНАЛЬНИХ РАХУНКІВ ЯК МІЖНАРОДНИЙ СТАНДАРТ МАКРОЕКОНОМІЧНОГО РАХІВНИЦТВА	127
Гейко Людмила, Євтіхов Вадим СТАН ВИЩОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ ТА ЇЇ РОЛЬ У ФОРМУВАННІ ЕКОНОМІКИ ЗНАНЬ	133
Лозова Тетяна АНАЛІЗ СУЧАСНИХ ЗМІН, ОСОБЛИВОСТЕЙ ТА ВІДМІННОСТЕЙ У СИСТЕМІ ВИЩОЇ ОСВІТИ	136
Докус Ангеліна, Рубель Олег СУБ'ЄКТИВНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ІНСТИТУЦІЙНИХ ФОРМ ВЗАЄМОДІЇ, НАУКИ, ОСВІТИ ТА БІЗНЕСУ В ІННОВАЦІЙНІЙ ЕКОСИСТЕМІ	139
Рубель Олег, Докус Ангеліна ФІНАНСУВАННЯ НАУКОВОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ УКРАЇНИ: АНАЛІЗ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВІДНОВЛЕННЯ	143
Мінакова Світлана, Мінаков Віталій ПРОБЛЕМИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ТА РОЗВИТКУ ТРАНСПОРТНО-ЛОГІСТИЧНОЇ СИСТЕМИ	148
РОЗДІЛ 3.	
РОЗВИТОК НАУКОВОЇ ДУМКИ ОЧИМА МОЛОДІ (СТУДЕНТСЬКІ ПУБЛІКАЦІЇ)	154
Кравченко Данило, Пархоменко Оксана ЛЮБОВ І СМЕРТЬ В КОНЦЕПЦІЇ «ФЕДРА» ТА «ФЕДОНА» ПЛАТОНА	154
Єгорова Мілана, Пархоменко Оксана ВПЛИВ ГПШОКРАТА НА СУЧАСНУ ФІЛОСОФІЮ ТА МЕДИЦИНУ. ТЕОРІЯ ТЕМПЕРАМЕНТУ	159
Арикул Марія, Крюкова Марина ВРАХУВАННЯ ТИПУ ТЕМПЕРАМЕНТУ ДИТИНИ В ПРОЦЕСІ СІМЕЙНОГО ВИХОВАННЯ .	166
Токарев Михайло, Пархоменко Оксана ЕКЗИСТЕНЦІАЛІЗМ ЗА ЖАН-ПОЛЕМ САРТРОМ І ЙОГО ТЛУМАЧЕННЯ СВОБОДИ	169
Гришкевич Назар, Пархоменко Оксана ПОШУК СЕНСУ ЖИТТЯ ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ ФІЛОСОФСЬКИХ ПОГЛЯДІВ АРТУРА ШОПЕНГАУЕРА І ФРІДРІХА НІЦШЕ	174
Чернолевський Богдан, Пархоменко Оксана СОКРАТИВСЬКІ ІДЕЇ У ДИНАМІЦІ РОЗВИТКУ ПСИХОЛОГІЧНОЇ НАУКИ	181
Біла Ангеліна, Нерубаська Алла ПРОБЛЕМА СПІЛКУВАННЯ ПСИХОЛОГА ПРАКТИКАНТА З УЧНЯМИ	185
Вахрушева Ольга, Нерубаська Алла ПСИХОЛОГІЧНА АДАПТАЦІЯ МІГРАНТІВ РОЛЬ СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ ТА СПІЛЬНОТ	188
Коляса Крістіна, Нерубаська Алла КОМПУЛЬСИВНІ ПЕРЕЇДАННЯ ЯК ОДИН ІЗ ПСИХОЛОГІЧНИХ РОЗЛАДІВ ЛЮДИНИ	192

**АНАЛІЗ РОЗВИТКУ АГРОПРОДОВОЛЬЧОЇ СФЕРИ
НА ПРИКЛАДІ МИКОЛАЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ В УМОВАХ ДОВОЄННОГО ПЕРІОДУ
ТА ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ У ПОВОЄННИЙ ЧАС**

Захарченко Олег, доктор економічних наук, доцент, професор кафедри менеджменту і адміністрування, Східноєвропейський університет ім. Рауфа Аблязова, Черкаси
Крамський Сергій, кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри публічного управління та менеджменту, Одеський державний екологічний університет, Одеса kramskojs4@gmail.com
Євдокімова Ольга, старший викладач кафедри економіки підприємництва, Одеська державна академія будівництва та архітектури, Одеса

***Анотація.** На сьогодні триваюча повномасштабна військова агресія РФ проти України, заподіяла багато матеріальної шкоди, людським, інфраструктурним та агропродовольчим ресурсам Миколаївського регіону. Повоєнний сталий розвиток Миколаївського регіону в умовах обмеженості фінансових ресурсів інвестиційні ресурси мають спрямовуватися не лише на вирішення серйозних проблем у сільському господарстві, а й насамперед на розвиток галузей і виробництв, здатних генерувати значні ефекти з меншим, ніж зараз, терміном окупності повоєнного відновлення регіону. Для підвищення ефективності господарської діяльності необхідний достатній рівень інвестиційної підтримки. Інвестиції сприяють впровадженню інновацій та стимулюють зростання виробництва, економічний та соціальний розвиток.*

***Ключові слова:** сталий розвиток, регіональна агропродовольча галузь, інноваційний повоєнний потенціал, стратегії, управління.*

***Abstract.** To date, the ongoing full-scale military aggression of the Russian against Ukraine has caused a lot of material damage to the human, infrastructural and agro-food resources of the Mykolaiv region. Post-war sustainable development of the Mykolaiv region in conditions of limited financial resources, investment resources should be directed not only to solving serious problems in agriculture, but also, first of all, to the development of industries and industries capable of generating significant effects with a shorter than now payback period" of the post-war recovery of the region. A sufficient level of investment companies support is necessary to increase the efficiency of economic activity enterprises.*

***Keywords:** sustainable development, regional agro-food industry, innovative post-war potential, strategies, management.*

Вступ. Сьогодні, в умовах воєнного стану в Україні, необхідним є вивчення та аналіз узагальнення наведених нижче статистичних показників та визначення сутності категорії "інвестиційний потенціал" відповідно до ресурсно-управлінського підходу. Використовуючи діалектичний і системний принципи дослідницького підходу, розроблено комплексну систему за їх ознаками та рівнями (національний, регіональний та рівень підприємства) через призму особливостей, притаманних регіональному агропродовольчому виробництву. Управління інвестиційною діяльністю розвитку економіки галузі або окремого суб'єкта господарювання. Здатність здійснювати необхідні для економічного розвитку інвестиції тісно пов'язана з повоєнним відновленням, який є одним з основних чинників сталого розвитку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Здійснений науковий пошук існуючих поглядів дослідників з приводу проблематики, що ототожнюється з вартістю підприємств як товару. Так, велика увага надавалася проблемам формування інвестиційної економіки, такими як: Ф. Кене, А. Сміт, М. Кейнс, а також представниками неокласичного напрямку: І. Фішер, Р. Хоутрі, Х. Гуо. Серед українських вчених, що зробили вагомий внесок у розвиток інвестиційної діяльності в Україні та на регіональному рівні, слід назвати П. Антонюк[2], О. Гуцалюк[4], С. Колодинського[2,11], Б. Буркинський[17], І. Чмутова[16], та ін. Проблема державного регулювання, формування і реалізації інвестиційної політики, становлення економічного механізму інвестиційної діяльності в галузях агропродовольчої сфери на національному і регіональному рівнях присвячені наукові праці: О. Алексейчук [1], А. Стренковська[14], О. Дарушин[18], О. Захарченко[12], П. Саблука, М. Тараканов [10], С. Ільченко[20] та інші. Актуальність і значення дослідження не викликає сумнівів.

Постановка проблеми. Проблемні питання регіональних інвестиційних проєктів залишаються поза увагою сучасних науковців, тому вимагають розгляду і вивчення, в тому числі, із урахуванням специфіки агропродовольчих ринків на прикладі Миколаївського регіону. Проблемаю залишаються засади із інтеграції продукції вітчизняних агропродовольчих ринків в умови невизначеності, обґрунтування пріоритетних агропродовольчих секторів та визначення логістичних резервів у вирішенні даного актуального питання. Застосовано методи: графічний метод, статистичного аналізу, економічного аналізу на прикладі сталого розвитку Миколаївської області у повоєнний час.

Метою дослідження є аналіз економічного розвитку інвестиційних процесів сфери агропродовольства в умовах довоєнного впливу та повоєнний період на прикладі Миколаївської області.

Виклад основного матеріалу дослідження. Цілеспрямована інвестиційна діяльність є необхідною умовою розвитку будь-якої галузі сільського господарства" [1]. За даними Департаменту агропромислового розвитку облдержадміністрації, станом на початок 2022 року в агропродовольчому секторі реалізовано 474 інвестиційні проєкти загальною вартістю близько 41,3 млрд грн. [2]. Найбільша кількість проєктів - 277 (58,4% від загальної кількості) до 10 млн. грн. та 112 (23,6%) з кошторисною вартістю від 10 млн. грн. до 50 млн грн. Згідно з інформацією про роботу структурного підрозділу агропромислового розвитку облдержадміністрації, станом на 1 липня 2021 року в різних регіонах країни реалізовано 444 інвестиційні проєкти на загальну суму понад 40,4 млрд. грн, це власні кошти сільськогосподарських підприємств, які становлять 72,8% від загального обсягу.

Рис. 1. Привабливі для іноземних інвесторів напрями інвестування в Україні (станом на початок 2022 р.)

**Джерело: розроблено за даними [7].*

За словами експерта сільськогосподарської групи Deloitte, "в Україні рентабельність інвестицій в аграрний сектор перевищує 15%, що є рідкісним показником." [3]. На думку [4], раціональний підхід до визначення пріоритетних напрямів використання інвестиційних коштів прискорив би поживлення інвестиційної діяльності в аграрному секторі економіки.

У деяких випадках метою інвестиційної діяльності було збільшення виробничих потужностей шляхом розширення асортименту продукції (4,7%) або захист навколишнього середовища (2,6%) (на рис. 2).

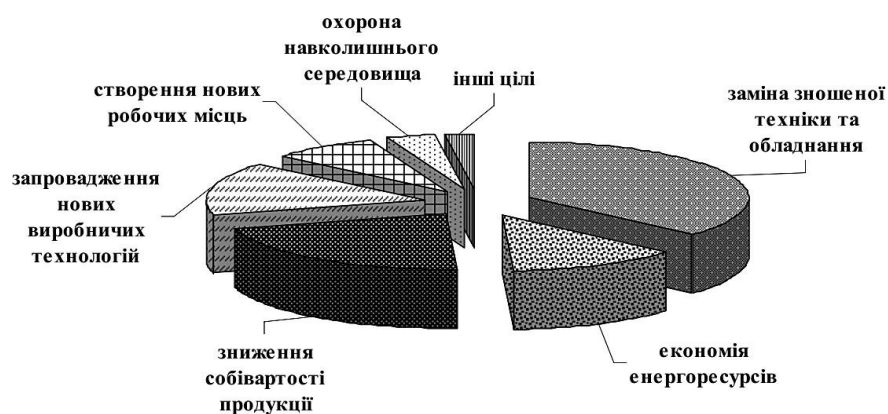

Рис. 2. Основні цілі інвестування діяльності аграрних компаній

**Джерело: побудовано авторами за даними [4].*

З іншого боку, 15,4% не мали чіткої найближчої мети для своїх інвестицій може відрізнитися від реальної ситуації через різні фактори (рис. 3), було виявлено, що значними є інвестиційні потреби в придбанні на ринку сільськогосподарських інновацій, що підвищують (1,8%), майже не враховуються.

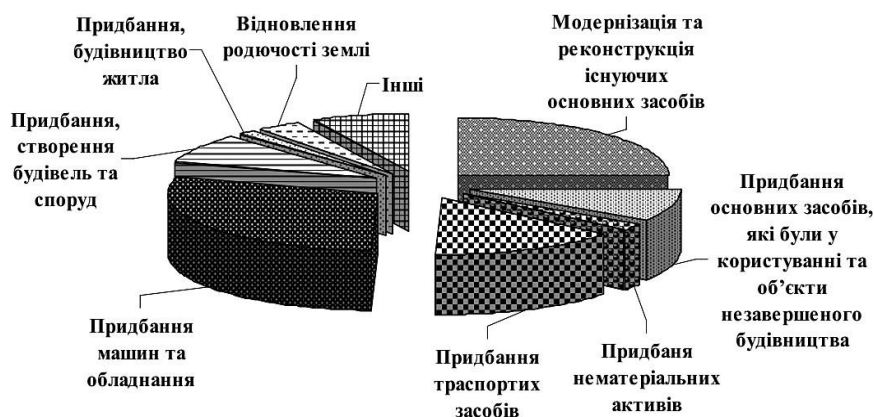

Рис. 3. Напрями інвестування діяльності аграрних компаній

**Джерело: складено та побудовано за даними [4]*

На думку авторів, до переліку перспективних галузей для залучення інвестиційних ресурсів для сталого розвитку вітчизняного сільськогосподарського виробництва слід віднести:

1. Насінництво сільськогосподарських культур. "Це дозволить зменшити залежність українських аграріїв від імпорту насіння. За останні 5-6 років у вітчизняне насінництво було інвестовано близько 100 млн доларів США. За останні 5-6 років у вітчизняне насінництво було інвестовано близько 100 млн доларів США. Ці інвестиції зменшили залежність українських фермерів від імпортного насіння, що виявилось найбільш вигідною інвестицією для галузі. Наприклад, ще два-три роки тому частка імпортного насіння кукурудзи становила 40-50%, а минулого року вона знизилася до 24%. Період окупності таких проєктів становить лише три роки[6].

2. Оновлення техніки та модернізація зрошувальних систем. За оцінками експертів, "фізичний знос сільськогосподарських тракторів перевищує 70%, зернозбиральних комбайнів - 80-90%, що призводить до перевитрат паливно-мастильних матеріалів у середньому на 30% та втрат врожаю до 10-15% на кожному, а забезпеченість технічними засобами становить лише 60-65% від потреби". Термін окупності таких інвестицій становить 2-3 роки". Площа зрошуваних земель у Миколаївській області становить 1903 000 га. Це еквівалентно 11% від загальної площі зрошуваних земель в Україні (17007 000 га) і є частиною Інгулецької, Південно-Бузької, Явкинської, Спаської та Білоусівської зрошувальних систем. Сучасний стан іригаційної інфраструктури характеризується фізичною зношеністю насосних станцій, каналів та водоводів, які складають 82%. В останні роки в регіоні впроваджуються сучасні методи та технології зрошення, в тому числі крапельне зрошення, за допомогою яких у 2021 році зрошено 8 600 га, що становить 27% від загальної площі зрошуваних земель, що в 47 разів більше, ніж у 2017 році (184 га).

3. Виробнича інфраструктура для зберігання зерна, внутрішньої логістики та портової перевалки. Протягом останніх кількох років усі логістичні витрати на транспортування зерна до Чорного моря та рівень тарифів на послуги портових ліфтів були значно вищими для нашої країни, ніж для аналогічних послуг у Європі та США. Крім того, середня відстань від полів нашої країни до порту становить 300 км, що в 2,6 рази менше, ніж у США, і в 5 разів менше, ніж у Бразилії. Як наслідок, вітчизняні аграрії суттєво переплачують за доставку зерна, що становить, за різними оцінками, від 600 млрд. до 1,6 млрд. дол. США. Логістичні витрати в 1,4-1,6 рази вищі, ніж у США та Німеччині, що спонукає великих агровиробників інвестувати в покращення логістики. Одним із прикладів є намір Ukrland farming залучити 280-300 млн. доларів США протягом 2 років. Протягом наступних двох років уряд України інвестує 1,5 мільярда доларів США в будівництво перевантажувального комплексу в порту "Південний". Оскільки існуюча транспортна система в Україні досягла своєї максимальної пропускної здатності, одним із викликів є пошук альтернативних транспортних маршрутів та розвиток

відповідної інфраструктури. Ідеальним варіантом є річкова логістика. Наприклад, у Франції річки використовуються на 25%, а в Україні - лише на 5%.

4. Виробництво зернових та олійних культур вже давно є однією з найбільш інвестиційно привабливих агрогалузей. Це зумовлено: 1) відносно прийнятним рівнем рентабельності на рівні 25-60% залежно від культури, кліматичних умов та рівня технології виробництва; 2) відносно низьким рівнем інвестицій; 3) стабільним рівнем цін на продукти харчування [8]. Ще одним перспективним напрямом залучення вітчизняних та іноземних інвестицій у харчову промисловість. Сьогодні органічні види палива успішно використовуються в усьому світі, оскільки вони згорають на 100% і не утворюють шкідливих викидів [9]. Ці технології спрямовані на ресурсозбереження та підтримання і підвищення родючості ґрунтів, де є достатня рентабельність.

Миколаївська область здатна збільшити виробництво сільськогосподарської продукції, тим самим задовольняючи власні потреби та потреби ЄС у продовольстві. Аналіз агропродовольчого сектору регіону, діагностика поточної ситуації та тенденцій інвестиційного процесу на період 2020-2022 рр. дозволили визначити стратегічні інвестиційні пріоритети (рис. 4).

Рис. 4. Стратегічні пріоритети інвестування сталого розвитку агропродовольчої сфери Миколаївської області

**Джерело: авторська розробка*

Відсутність економічної зацікавленості у фінансуванні заходів, пов'язаних з екологізацією землекористування. Слід звернути увагу на погляди науковців з інвестування: 1) Інвестиційні

пріоритети: структурна реформа агропромислового комплексу шляхом технологічної модернізації; розвиток інфраструктури інвестиційного ринку через створення інвестиційних фондів для підтримки сільськогосподарського виробництва; для забезпечення притоку кредиторів у різні сектори сільськогосподарського виробництва; 2) Галузеві пріоритети: визначають конкурентоспроможність вітчизняної сільськогосподарської продукції, економічних і соціальних процесів індивідуально в інтересах суспільства в цілому [10]. У Миколаївській області реалізується низка важливих інвестиційних проєктів.

У розвитку морської галузі відкрився новий зерновий термінал корейської компанії Posco International та ТОВ Orehim. В даному проєкті потужності зі зберігання зерна були збільшені до 140 000 тонн на рік. Було побудовано п'ять розвантажувальних навантажувачів, замінено залізничні під'їзні колії (можливість перевантаження до 20 вагонів одночасно в двох незалежних точках) [11]. У 2019 році транснаціональна компанія Bunge, великий іноземний інвестор, ввела в експлуатацію та олійний термінал - другу чергу виробничо-перевалочного комплексу в державному Миколаївському морському торговельному порту. Було створено 190 нових робочих місць; ТОВ "Авері" ввело в експлуатацію термінал з перевалки рослинної олії та бурякової меляси. Загальна потужність тимчасового зберігання становить 93 000 тонн, з яких 28 000 тонн - бурякова меляса та 65 000 тонн - рослинна олія. З такою потужністю зберігання можна буде перевантажувати щонайменше 300 000 тонн бурякової меляси та 750 000 тонн рослинної олії. Інтермодальним транспортом у всіх вантажних напрямках (транспорт - судно, порт - танкер, танкер - транспортування).

"Морський спеціалізований порт "НКА-ТЕРА" - сучасний, високо механізований портовий комплекс, лідер в регіоні, що пропонує широкий спектр стивідорних послуг з перевалки, зберігання, підготовки та відвантаження різноманітних вантажів. Порт побудував зерновий елеватор потужністю 170 000 тонн. Вартість 48 млн доларів США, включаючи будівництво навантажувальної машини НМ-5, лабораторно-вимірювального комплексу [12]. Підприємство також реалізує низку інвестиційних проєктів, спрямованих на розширення виробничих потужностей. Реалізація інвестиційних проєктів протягом наступних кількох років дозволить збільшити обсяги перевалки вантажів до 15 млн. тонн на рік у перспективі [13]. У секторі машинобудування "Нібулон" - займається вирощуванням зернових та олійних культур, транспортуванням, зберіганням та переробкою сільськогосподарської продукції, розведенням худоби та будівництвом флоту суден. "Нібулон" успішно реалізував комплексну інвестиційну програму з відродження судноплавства на річках Дніпро та П. Буг, головних водних артеріях України. [14].

Частка компанії в експорті українських соків перевищує 60%, у більш ніж 22 країнах світу, включаючи країни Болгарію, Німеччину, Канаду та США. У 2019 році компанія реалізувала проєкт зі встановлення чіпсів на своєму першому виробничому майданчику. Проєкт був реалізований власними силами. Ваштанський завод (ГК "Молочний альянс") - один з провідних виробників під брендами "Славія" та "Пирятинський", йогурти та масло під брендами "Славія" та "Яготинське". Компанія також спеціалізується на виробництві - м'яких сирів, таких як чеддер і моцарела. М'який сир "Чеддер", сертифікований на Близькому Сході. [15].

Таблиця 1

ТОП – 12 зарубіжних інвестицій в український агробізнес

(станом на 01.01.2022 р.)

№ з/п	Інвестор	Активи, у які інвестовано капітал	Обсяг інвестицій, млн. \$
1	Bunge	Виробничо-перевантажувальний комплекс у Миколаївському порту	180
2	Cargill	Зерновий термінал у порту «Південний»	100
3	IFC	«Кернел»	95
4	Cofco	Зерновий термінал у Миколаївському порту	75
5	Risoil S. A.	Зерновий термінал в Чорноморському порту	70
6	Фонд NCH	«Агропросперіс»	36
7	IFC	«Астарта»	25
8	ЄБРР	«Українські аграрні інвестиції»	20
9	ЄБРР	«Індустріальна молочна компанія»	20
10	ЄБРР	«Astarta»	20
11	ED&Man Ukraine	Цукровий завод в Миколаївській області	10
12	IFC	Agrofusion	10

*Джерело: сформовано за даними [5].

Установи та організації презентували низку перспективних інвестиційних проєктів, які планується реалізувати на підприємствах агропромислового комплексу та харчової промисловості Миколаївської області. Будівництво заводу з переробки, гідратації та виробництва дезодорованої олії (сума інвестицій: 640 000 грн.); Створення обслуговуючого кооперативу для переробки меду на медові

напої (сума інвестицій: 115 000 000 грн); Вирощування органічної сільськогосподарської продукції (сума інвестицій: 300 000 грн). Будівництво потужностей з переробки сільгосппродукції (сума інвестицій: 230 000 грн); Реконструкція та модернізація молочних ферм (сума інвестицій: 65 000 000 грн.) та свиноферм (сума інвестицій: 12 000 000 грн.) відповідно до європейських стандартів; Будівництво елеваторів для зберігання соняшнику (сума інвестицій: 16 000 000 грн); Впровадження технологій молочного скотарства, м'ясного скотарства та свинарства (сума інвестицій: 233 000 000 грн); Реконструкція навчально-виробничих приміщень для екологічного свинарства (сума інвестицій: 135 500 000 грн).

Дослідження інвестиційних та інноваційних проєктів у 2021 році (44 інвестиційні проєкти) [16]. підтверджує вищезазначену обґрунтованість та Щодо інвестиційних перспектив можна зробити такі висновки: Обсяг інвестицій, необхідних для розвитку сільськогосподарського виробництва на найближчу перспективу області [14]. За формою власності найбільше зацікавлені сільськогосподарські виробники приватні сільськогосподарські підприємства - 57,68 млн. доларів США. Ця цифра становить 80,3% в капіталі, при цьому на державні сільськогосподарські підприємства припадає 6,91 млн. доларів США, а на колективні сільськогосподарські підприємства - 3,6 млн. доларів США. За організаційною структурою (ТОВ, ТДВ) становлять 38,6%, а приватні або приватно орендні - становить 10,2% (5 господарств), а потреба в інвестиціях - 7,47 млн доларів США[17].

ТОВ "Зоря Інгулу" сума інвестицій становлять 1,6 млн. доларів США, з яких 1,1 млн. доларів США - інвестиції в акціонерний капітал. Окупність проєкту: 3,5-4 роки; закладка саду, виноградника та будівництво заводу з переробки плодів і ягід на базі фермерського господарства "Старий Світ" у с. Козбівка. Загальний обсяг необхідних інвестицій становить 3,5 млн. доларів США, в тому числі 0,5 млн доларів США власних коштів. Інвестиції - 0,5 млн. доларів США. Методи залучення інвестицій: фінансові ресурси надаються у вигляді інвестицій, кредитів, грантів та цільової участі в програмах. Окупність даного проєкту - 6 років[18].

Таблиця 2

Показники ефективності інвестиційного проєкту з будівництва та введення в експлуатацію промислового комплексу в ПОП «Вікторія»,
(за період 148 міс.)

Показники	Значення
Період окупності проєкту від початку будівництва, міс.	69
Період окупності проєкту з дня вводу комплексу на повну потужність, міс.	46
Дисконтований період окупності проєкту, міс.	89
Внутрішня норма рентабельності, %	22,3
Індекс прибутковості	1,95
Чистий прибуток за період, тис. євро	28 405

**Джерело: розраховано авторами за даними [7].*

На базі фермерського господарства "Гріна" в с. Єланець проєкт передбачає виробництво біопалива, гранульованого корму та комбікорму для худоби. Обсяг інвестицій - 5,5 млн доларів США. Сума інвестицій - 2,63 млн. доларів США, самофінансування - 8,84 млн. доларів США. Методи залучення інвестицій: кредити створення сучасного тепличного господарства для вирощування овочів, квітів та розсади в м. Південоукраїнськ, виробництво рослинницької та тваринницької продукції.

Основний фокус проєкту - виробництво та реалізація м'ясної продукції, тобто високоякісного м'яса, консервів та ковбасних виробів. Проєкт характеризується використанням власних кормових інгредієнтів для виробництва свинини, екологічно чистим виробництвом свинини завдяки будівництву комбікормового заводу, а також застосуванням енергозберігаючих технологій завдяки використанню відходів з вищезазначених об'єктів у біогазовій установці. Інвестиції у проєкт склав 12 000 євро[20]. Будівництво об'єктів і споруд, 4 945 080 євро - закупівля та монтаж обладнання, 170 520 євро - закупівля поголів'я. Повну виробничу потужність річний обсяг виробництва прогнозується на рівні 410 т. м'ясних консервів, 400 т м'ясних напівфабрикатів, 230 т. субпродуктів, 80 т. технічної сировини та 1 млн. подвійних доз, відповідно. З точки зору економічних показників, очікується, що дохід свиногомплексу становитиме 3,2 млн євро, а рентабельність - 82,2%[18]. Надано у таблиця 3.

Таблиця 3

Етапи інвестиційних проєктів за різними сферами діяльності в Миколаївській області

Військова районна адміністрація	Всього інвестиційних проєктів	у тому числі:		
		реалізовано проєктів	в стадії реалізації	в стадії пропозиції
м. Миколаїв	33	4	0	29
м. Первомайськ	34	3	8	23
м. Вознесенськ	5	2	3	0
м.	11	2	8	1
м. Очаків	19	1	10	8
Арбузинський	7	7	0	0
Баштанський	83	15	15	53
Березанський	30	1	3	26
Березнегуватський	38	21	7	10
Братський	30	10	12	8
Веселинівський	12	5	2	5
Вознесенський	14	8	5	1
Врадівський	10	1	6	3
Доманівський	5	1	2	2
Єланецький	29	7	12	10
Вітовський	15	2	10	3
Казанківський	33	13	16	4
Кривоозерський	9	3	6	0
Миколаївський	10	2	3	5

Новобузький	39	12	17	10
Новоодеський	11	6	3	2
Очаківський	10	2	6	2
Первомайський	0	0	0	0
Снігурівський	29	14	15	0
Всього по області	516	142	169	205

*Джерело: розраховано авторами за [7].

Висновки. У дослідженні визначено низку інвестиційних проблем та ризиків в агропродовольчому виробництві з точки зору рівня їх системного впливу. Використовуючи діалектичний та системний принципи дослідження, автори розглянули комплексну систему, яка диференціює (стратифікує) інвестиційні проблеми та ризики сталого розвитку агропродовольчого сектору через призму специфіки регіонального продовольчого виробництва, за їх ознаками та рівнями прояву (регіональний, рівень підприємства). Автори визначили такі пріоритетні галузі для інвестицій та інноваційного розвитку в післявоєнний період: 1. експортне машинобудування, особливо газотурбобудування, суднобудування та суміжні галузі; 2. транспорт і логістика, особливо розвиток судноплавного сектору; 3. харчова та переробна промисловість, що використовує місцеву сировину; 4. продуктивне сільськогосподарське виробництво та зрошуване землеробство; 5. альтернативні джерела енергії включаючи енергетику; 6. туризм і рекреація.

На думку авторів, ініціативи регіонального розвитку в агропродовольчому секторі, що ініційовані або реалізуються в Миколаївській області, створення зеленого ринку. Відроджене тваринництво - створення високотехнологічної моделі агропромислового виробництва м'ясної, молочної, плодоовочевої продукції. Участь у програмах ЄІС Чорноморського басейну у сферах інфраструктури, туризму, розвитку та підтримки бізнесу, сільського господарства та навколишнього середовища.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Алексєйчук О.О. Регіональні особливості формування інвестиційного потенціалу сталого розвитку агропродовольчої сфери. Мат. III Міжнародної науково-практичної конф. Модернізація та наукові дослідження: парадигма інноваційного розвитку суспільства і технологій: Київ: ГО «Інститут інноваційної освіти», 2020. С.61-65.
2. Колодинський С. Б., Гуцалюк О.М., Крамський С.О., Захарченко О.В. Інтернет-маркетинг та структурні зрушення E-commerce в Україні. *Економічний Вісник Донбасу*. 2023. 4 (70), 38–44. [https://doi.org/10.12958/1817-3772-2022-4\(70\)-38-44](https://doi.org/10.12958/1817-3772-2022-4(70)-38-44).
3. Antonyuk P.O., Kramskiy S.O. Institutional mechanisms for ensuring the sustainability of the functioning of the Ukrainian market of poultry meat and eggs in the aspects of food security in the post-war period. *Economic Innovations*. Odesa: SO IMEER of NASU, 2023. 3(88). P.50-58.

4. Гуцалюк О.М., Аблязова Н.Р., Мальцев М.М. Використання проектного менеджменту як інноваційно-енвіронментального підходу в системі підготовки фахівців з економіки та управління науково-технічною сферою. *"Економічний Вісник Донбасу"*. Київ-Полтава. 2023. №3 (73). С.88-96.
5. ТОП-12 зарубіжних інвестицій в український агробізнес. URL: <http://agroportal.ua/ua/news/novosti-kompanii/top12-zarubezhnykh-investitsii-v-ukrainskii-agrobiznes/> (дата звернення: 12.04.2024).
6. Крамський С.О. Методи оптимізації науково-технічної діяльності з наукових проєктів приватного закладу вищої освіти. *"Управління розвитком складних систем"*. Київ: КНУБА. 2021. №45. С.35-42.
7. Стратегія розвитку Миколаївської області на період до 2027 року. Аналітично-описова частина. URL: <https://economy-mk.gov.ua/images/economy/Soc-econom/2021/pdf> (дата звернення: 12.04.2024).
8. Крамський С.О., Ширяєва Н.Ю., Захарченко О.В. Концептуальна модель управління змістом програм розвитку проектно-орієнтованих організацій. *Ринкова економіка: сучасна теорія і практика управління*. Одеса: ОНУ ім. І.І. Мечникова, 3(49). 2021. С.214-231. [https://doi.org/10.18524/2413-9998/2021.3\(49\)](https://doi.org/10.18524/2413-9998/2021.3(49)).
9. Крамський С.О., Євдокімова О.М., Захарченко О.В. Економіко-математичні методи управління науковими проєктами у навчальних закладах вищої освіти. *Ринкова економіка: сучасна теорія і практика управління*. Одеса: ОНУ ім. І.І. Мечникова, 1(47). 2021. С.129-145. [https://doi.org/10.18524/2413-9998/2021.1\(47\).214559](https://doi.org/10.18524/2413-9998/2021.1(47).214559)
10. Tarakanov M.L., Antonyuk P.O. Organizational forms of integration of agricultural markets to global value chains. *Economic Innovations*. Odesa: SO IMEER of NASU, 2022. 1(82). P. 90-98.
11. Kolodinskyi S., Zakharchenko O. Conceptual model for managing the phases of implementation of infrastructure projects and programmes in the post-war period. *Scientific Bulletin of Mukachevo State University*. Series "Economics", 2023. 10(3), 33-40. doi: 10.52566/msu-econ3.2023.33.
12. Крамський С.О., Захарченко О.В. Організаційна модель управління етапами реалізації програм інфраструктурних проєктів. *"Управління розвитком складних систем"*. Київ: КНУБА. 2022. 4(52). С.28-34.
13. Крамський С.О., Захарченко, О.В. Білега О.В. Економіко-математичне моделювання з формування і функціонування однорідних команд. *Ринкова економіка: сучасна теорія і практика управління*. Одеса: ОНУ ім. І.І. Мечникова, 3(46) 2020. С.202-222. [https://doi.org/10.18524/2413-9998/2020.3\(46\).214241](https://doi.org/10.18524/2413-9998/2020.3(46).214241)
14. Kramskiy S.O., Strenkovska A.Yu., Zakharchenko O.V. Model of Substantiation of Organizational Structure of the Management System of Higher Education. *Scientific Bulletin of Mukachevo State University*. Series "Economics": Mukachevo, 2021. Vol.8, №4. P.45-52. [https://doi.org/10.52566/msu-econ.8\(1\).2021.45-52](https://doi.org/10.52566/msu-econ.8(1).2021.45-52).
15. Kramskiy S.O. Current trends and problems of the Ukrainian market of eggs & egg products in the conditions of uncertainty. *Economic Innovations*. Odesa: IMEER of NASU, 2022. 2(83). P.100-109.
16. Guo X., Chmutova I., Kryvobok K., Lozova T. The race for global leadership and its risks for world instability: Technologies of controlling and mitigation. *Research Journal in Advanced Humanities*, 2024. 5(1). P.178-191. <https://doi.org/10.58256/5wzf9y48>
17. Буркинський Б.В., Нікішина О.В. Селективне регулювання розвитку товарних ринків: теорія та практика. Монографія. Одеса: НАН України, ДУ ІРЕЕД НАНУ. 2023. 267с.
18. Дарушин О.В., Захарченко О.В. Контент-аналіз логістичного проєкту

міжнародного товароруху на прикладі інтермодальних перевезень. “Управління розвитком складних систем”. Київ: КНУБА. 2023. №3(55). С.61-68.

19. Крамський С.О., Євдокімова О.М., Захарченко О.В. Моделі рольового складу команди для комплектації ІТ-компанії на платформі нечітких множин. *Науковий вісник Мукачівського державного університету. Серія «Економіка»*. Мукачєво: Мукачівський державний університет, 2021. Т.8., Вип. 1: С.18-28. DOI: 10.52566/msu-econ.8(1).2021.18-28.

20. Kramskiy S.O., Levin D.A. A comprehensive model for evaluating the development of freighting and adjunction fleet shipping companies: international and national aspects. *Economic Innovations*. Odesa : SO IMEER of NASU, 2024. No.1(90). P. 104-113.

21. Kramskiy S.O., Labunets I.Yu. Conceptual provisions of the formation of cargo flows of maritime transport of Ukraine in the security measure in the post-war period. *Economic Innovations*. Odesa : IMPEER of NASU, 2023. № 4(89). P. 68–78.

22. Целлер В.І., Крамський С.О. Мультимодальна логістика в умовах турбулентного навколишнього бізнес-середовища транспортно-логістичної системи. Науковий збірник “Економічний простір”. Дніпро. ПДАБА. ВД «Гельветика». 2024. № 190. С.254-258.

23. Лайко О.І., Крамський С.О., Левін Д.А. Організаційно-економічні механізми розвитку внутрішнього водного транспорту під час військового впливу в Україні. Науковий журнал «Бізнес-аналітика». Херсон: ВД «Гельветика». №2(74). 2024. С.163-168.

24. Крамський С.О., Циналевська І.А., Левін Д.А. Організаційно-економічні механізми трансформації внутрішнього водного транспорту в умовах впливу активних бойових дій на території України. Науковий журнал «Сталий розвиток економіки». Хмельницький: УЕІП, ВД «Гельветика». 2024. С.275-281.

25. Крамський С.О., Ільченко С.В. Організаційно-економічні механізми розвитку бізнес-середовища на підприємствах морського функціонування у повоєнний період. Збірник наук. праць. “Бізнес-навігатор”. Херсон: Гельветика, 2024. 1(74). С.168-173.

26. Крамський С.О., Євдокімова О.М., Дарушин О.В., Захарченко О.В. Система досягнення цілей проєкту фрахтування флоту судноплавних компаній у повоєнний період. Збірник наук. праць. “Управління розвитком складних систем”. Київ: КНУБА. 2024. №1(57).– С.60-68.

27. Крамський С.О. Аналіз розвитку інвестиційних процесів агропродовольчої сфери в умовах довоєнного впливу та повоєнний період на прикладі Миколаївської області./Крамський С.О., Євдокімова О.М., Дарушин О.В., Захарченко О.В. Збірник наук. праць. «Via Economica» Рівне: РДГУ. ВД Гельветика. №4. 2024. С.109-118.

28. Крамський С.О., Дарушин О.В., Захарченко О.В. Моделі управління інноваційними проєктами та продуктами програм в сфері водного транспорту і природоохоронної діяльності у повоєнний період. Збірник наук. праць. “Управління розвитком складних систем”. Київ: КНУБА. 2023. №4(56). С.28-37.

29. Крамський С.О., Євдокімова О.М., Дарушин О.В., Захарченко О.В. Система досягнення цілей проєкту фрахтування флоту судноплавних компаній у повоєнний період. Збірник наук. праць. “Управління розвитком складних систем”. Київ: КНУБА. 2024. №1(57).– С.60-68.

30. Lysyuk V.M., Lozova T.P., Kramskiy S.O., Skoptsov K.V. Regulation of the state economy in the post-war period on the basis of selective import substitution. [Economic Innovations]. *Economic Innovations*. Odesa: IMEER of NASU, 2023. 25. №2(87). P. 39-48.

31. Kramskiy S.O., Zakharchenko O.V., Darushin A.V., Bileha O.V., Riepnova T.P. The Method of project team formation on the example of the ship’s crew. *Blue Eyes Intelligence Engineering and Sciences Publication* for the purpose of publication in the ‘International Journal of Innovative Technology and Exploring Engineering’ Volume-8 Issue-10, 2019. 521-526. DOI: 10.35940/ijitee.J8828.0881019.